

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes száma ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Nyitólét petít sora 60 fillér.

Magyar színészet.

Valamikor még úgy tanították az iskolákban, hogy a régi, nagy nemzetek az ökölnök köszönhetik szabadságukat és függetlenségüket, meg vagyonságukat. És példaként állították elé kaczagányos őseinket, akikről az volt a köztudat, hogy tudatlan, barbár nép voltak — de karerejük nagyobb volt mint a germánoké.

És fordult a világ, tanultak a tudós profeszorok — és ma már régen bebizonyított dolog, hogy a magyarok azért győzték le Nyugaton a pöffeszkedő és nagylábu germánokat, mert jobb fegyver kovácsaik, jobb kerékgyártóik, jobb tanítóik, jobb papjaik, különösen pedig jobb bírják voltak, — politikai eszélyesség és művészetek dolgában pedig messze fölötté állottak az egész európai civilizációnak, mely akkor még nem is ösmerte sem az arab építészeti kulturát, sem a magyar hadszerkezet, katonai

nevelés és magyar dalosrend nagy fejlettségét.

Ki hitte volna, hogy a honfoglaló magyarok műveltség dolgában magasan fölötté állottak a tagbaszakadt, bigott — germánoknak? Őseink politikai eszélyessége, fölvilágosultsága pártatlan igazságszolgáltatása előnyösen különbözött a németek akkori műveltségétől, hadszerkezetétől és tűzpróbákkal itélkező biráskodásától.

Gyermekkoromban, az iskolákban szedett tudomány hatása alatt, én is úgy képzeltem az ő magyarokat, mint óriási embereket, akik öklükkel, fegyvereikkel verték le a nyugati államok összes nemzetét.

Hiába! — az igazságnak előbb-utóbb kikellett derülni és aztán amint a saját szememmel kezdtem kutatni, nyomozni az őskori történelem lapjait — nagy sajnálattal láttam, hogy ezek a honfoglaló magyarok nem valami óriás testi erejű, hanem inkább éles eszű, na-

gyon nemes, felvilágosult és művészetkedvelő urak voltak, akiknél a durvaság, a parasztság, a tiszteletlenség nagyobb bűn volt mint a jogtalan vagyonszerzés.

Nagy szomorúsággal ábrándultam ki abból, hogy honfoglaló őseink nagyobb testű emberek voltak, mint a hórihorgas germánok, szlávok; sőt még lovaik is aprók voltak, kardjaik meg épen alig volt fele olyan, mint a vaspánczélba bujt germánoké.

És mégis az apró, mongol-tárnak csufolt magyarok győzték, mint 1000 évvel később a japánok csinálják ezt az óriástestű muszkákkal szemben.

Miért? Mert körülbelül az a viszony egy nagyerejű, meg egy nagy eszű nemzet között, mint az ember és az ökor között.

Mindezt miért mondom én el itten? Azért, hogy ismétlem azt újra és újra, hogy ha a magyarság független akar lenni: akkor mű-

T Á R C A.

Az első.

(Folytatás.)

Bodnár visszahúzódott a háttérbe s leült egy zsolyére. Onnan, a pálmák lombjai mögül, szíve szerint bámulhatta meg. Még sokkal edesebbé és szebbé fejlődött. A hölgyek hirtelen megfordultak.

Éppen, mintha ez neki szólt volna. Bodnár zavartan fölugrott és mélyen meghajolt. A leány mosolygott, hiszen annyira kedves volt. A mama előtt azonban blamirozta magát, mert ez észrevette, hogy a fiatalember leselkedett rájuk. Hiába, csak szerencsétlen fiótás. Még többször is találkozott velük, utoljára a jogász-balon, a hol ismét tapasztalta, hogy Böske ismét szebb lett. Felkérte táncra, sugott neki valamit. Hogy mit és mikép válaszolt a leány, hogyan vezette ismét helyére, nem tudta. Mintha álmodott volna. De ki állott most megint előtte? — A mama. Szokott szerencsétlensége nem hagyta el. Mikor aztán eltávozott engedelmet kért — maga se tudja honnan vette ezt a bátorságot, hogy meglátogathassa a hölgyeket. Így jutott a meghívóhoz, melyen az a szigorú kikötés volt: »Pontban nyolc órakor!

S most az első volt és még mindig nem akart mutatkozni senki. Mit gondoltak róla? Mindjárt háromnegyed kilenc. Ne tűnjön-e el időközben és térjen később vissza? De nem, künn az az utálatos szolga buta mosolyával. Ki kell tartani és beletörödnie a változhatatlanba.

Hogy is lesz ma este? Oldalán fog-e ülni? Rokonszenvez-e egy kicsit vele? Ha talán egészen közömbös neki, egészen közömbös? Borzasztó kínokat állt ki. De az ördögbe is féltékenységével! Nem-e az okozza minden szerencsétlenségét? Bátorság tehát, férfias határozottság!

Meg fogja kérdezni! Megfogja neki mondani, mennyire szereti! De hogyan és hol? Nem volt-e mindenütt jelen a mama? Sohasem fogja Böskeének szerelmét megvallhatni. Szomorúan tekintett maga elé, mintha elvesztette volna élete boldogságát.

Most ruhasuhogást hallott és halkán szemérmesen és féltéken belépett egy kecses, illatos alakocska, egy apró kis-asszonyka.

— Böske kisasszony! — ujjongott Bodnár hangosan. Azonnal azonban eszébe jutott, hogy így nem illik fogadni egy fiatal hölgyet. Böske tehát itt állott előtte és egészen egyedül, amint megalmodta. Végre! Végre! Szíve úgy dobogott mint, hámor.

— Mama egy perczre türelmet kér,

— mondá halkán, szemérmesen — és papát beteghez hívták. Mama azonban mindjárt itt lesz.

Most vagy soha!

— Böske kisasszony — remegett a szerencsétlen Bodnár.

— Mi tetszik, titkár ur?

— Én-én önt-önt annyira szeretem!

— Igen, Frigyes ur!

— Ön is szeret engem. Böske kisasszony? Hamar, hamar még mielőtt megérkeznek a többiek. Hamar, Böske kisasszony!

— Oh igen, szeretem.

— Mit műveltek itt? — kérdezi szörnyűködve a mama.

— Eljegyeztük magunkat, — válaszolt örömittasan Bodnár, — és kérjük az áldását, nagyságos asszonyom. Így jár az ember, ha oly szerencsétlen, hogy elsőnek érkezik mulatságra!

Ez volt azonban Bodnár utolsó szerencsétlensége, mert azt már ő maga se nevezheti szerencsétlenségnek, hogy az első, a ki a fiatal boldog házaspárnál új családtagnak jelentkezett, szintén egy Bodnár nevű, de kevésbé félték, hangosan, de édesen sivítózó fiu volt.

X

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **lúdtuberculoziseknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábhadozóknál influenza után** ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

➡ Mai számunk 6 oldalra terjed. ➡

velje lelkét nemesítse szívét, gondolkodását.

Ne csak a betűk ismeretét tanulja meg, hanem tanulja meg az ipart becsülni, keresse fel a művészetek templomát is.

A régi magyarok a lovagrendbe vették fel dalosainkat: durva szót, részeg embert nem türtek meg társaságukban.

Mi: Petőfi népe, Csongrád lakossága egy rongyos fabódében, vagy Félegyházán egy korcsmában, állítjuk fel a magyar drámai művészet oltárát. És mi akarunk függetlenek lenni? Mi akarunk magyar nemzetet alkotni.

Ameddig nem lesznek oltárai a magyar művészetnek: addig a magyarság ereje, munkássága arra fog szolgálni, hogy igavonó barma legyen a németnek, akik elhíthetik velünk, hogy csak — istálló, szép istálló és jó takarmány kell a magyarnak aztán huzza a jármot békével.

Ismét gyilkosság.

A rágalmak alig csendesedtek le a közelmúltban elkövetett gyilkosságok, — mérgezések öngyilkosságok és egyéb bűntények miatt, már is szaporodott a bűnkronika egy szomorú esettel.

Folyó hó 9-én, vagyis az elmúlt kedden délelőtt 8—9 óra között agyonlőtte Fái Pozsár Elek (Fái Pozsár István fia) ifj. Cseh Ferencet szíjgyártó mestert.

Az eset nem valami rendkívüli, mert napról-napra olvassuk az ország minden részéről érkező gyilkossági híreket, de az előzmények figyelembe vételével mégis gondolkozunk felette, — hogy a »bosszu szomj« mire képes.

Különbön saját tudósítónk az esetet a következőkben adja elő:

Ezelőtt 2 esztendővel ifj. Cseh Ferencnek a tanyájáról, ahol lakott elveszett 4 csirke, s mivel a szomszédokkal különösen Fáiékkal nem igen jó viszonyban éltek már akkor, lobbanékony természeténél fogva, Fáiékat gyanúsította a négy csirke ellopásával.

Fáiék mikor a gyanúsítást meghallották feljelentették Cseh Ferencet a helybeli kir. járásbírósnál rágalmazásért s mivel a vád Cseh Ferenc konok tagadásával szemben beigazolást nyert, a kir. járásbíró elítélte Cseh Ferencet 5 napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre a pénzbüntetést lefizetni nem tudta, így a rágalmazásért 9 napi fogházat töltött Cseh Ferenc.

Ettől az időtől kezdve állítólag Cseh folyton üzengette Fáiéknak, hogy lelővi valamennyiöket, szóval a képzelt ártatlansága nem hagyta soha nyugton, hanem folyton bosszujának kielégítésére törekedett.

Nem is késett sokáig magának elégtételt szerezni, mert a múlt évben egy alkalommal, mikor Fái Pozsár István a saját földjén a kukoricába valamit dolgozott, ifj. Cseh Ferenc oda lopózkodott, orozva megtámadta s egy revolverrel agyba főbe verte.

Mikor már Fái segélykiállításaira Cseh Ferenc gyanította, hogy már jöhet valaki segítségére, Cseh revolverének és kalapjának hátrahagyásával a helyszínről a kukoricából elmenekült. E miatt persze ismét feljelentették Cseh Ferencet.

A feljelentésnek azonban nem volt meg az az eredménye, mint az elsőnek, mert a kir. járásbíró Cseh Ferencet a vád alól felmentette a szegedi kir. törvényszék azonban a csongrádi kir. járásbíró tételét megváltoztatta illetve megsemmisítette s új határozat hozatalra utasította

bizonyos okok miatt, s mint illetékes helyről értesültem új tárgyalás van kitűzve május hó 20-ra.

Cseh Ferenc azonban attól az időtől kezdve, hogy a szegedi kir. törvényszék a felmentő ítéletet megsemmisítette úgy látszik tartott attól, hogy majd mégis elítélik, folyton üzengetett Fáiéknak, hogy valamennyit agyonlővi.

Természetes tehát, hogy Fái Pozsár István is az esetleges újboli megtámadtástól tartva őrizkődött, de végre is megszokta a tette határozta el magát.

Az elmúlt kedden a reggeli órákban Fái Pozsár István, Elek nevű fiával a tanyaföldön kapálgatott, a kis tanyaföldet elválsztó császár ut mentén pedig ifj. Cseh Ferenc parét szedte.

Alig vették észre egymást ismét kezdtek civakodni egymással s úgy látszik Fái Pozsár István és fia Elek előre megbeszéltek, hogy Cseh Ferencet végezzék, mert az öreg Fái nyomban a civakodás kezdetén oda szólt Elek fiának »lőd agyon a kutyát« mire Elek szót fogadott a magánál tartott revolverrel nyomban lőt Cseh Ferencre.

Az első golyó azonban nem volt halálos, mert Cseh Ferenc bal karja tövében furódott a testbe, s mikor a lövés elhangzása után Fáiék látták, Cseh Ferencet még életben, az öreg Fái István ismételt biztatására Fái Elek egy pár lépéssel előre ment s egy második lövéssel, mely Cseh koponyájába hatolt — leterítette, úgy hogy pár pillanatnyi vonaglás tuán ott, ahol a parét szedte meghalt.

Még aznap délelőtt értesült a m. kir. csendőrség az esetről. Bogdán József járásörmester a helyszínére ment Fái Elek nyomban letartóztatta s a helybeli kir. járásbírósnak terjedelmes jelentés kíséretében átszolgáltatta.

A kir. járásbíró pedig Dr. Konc Mihály kir. albiró, Szerdahelyi Kálmán aljegyző, Dr. Boér Antal járás orvos, valamint Dr. Sörös Miklós közséki orvosokkal a boncolást szerdán délután megejtették, mely alkalommal Cseh Ferenc bal karja tövében és a koponyából a két golyót meg is találták, melyek közül a koponyába furódott golyó még az agyvelőt is teljesen szétrombolta.

Fái Elekot pedig a kir. járásbírósnak előzetes letartóztatásba helyezte.

UJDONSÁGOK.

— **Műkedvelő előadás.** Érckövy Károly és Varjas Antal urak szíves közreműködésével a csongrádi műkedvelő társaság közkívánatra ma előadja a Képviselő ur című kitűnő és igen mulattató vígjátékot. Előadás után tánc lesz.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én délelőtt 10 órakor tartotta e havi rendes ülését, Csató Zsigmond dr. főispán másodalu eloglaltsága és távolléte következtében, Cicatricis Lajos dr. alispán elnöklése mellett. Az alispáni előadmányok során bemutatták egy, a közigazgatási bizottság korábbi határozat alapján, megtartott vizsgálat iratait, mely vizsgálat eredményéhez képest, a kérdéses ügyben a további eljárást, mint indokolatlant, megszüntették. Tárgyaltak ugyancsak az alispáni előadmányok kapcsán az orosháza-szententes-csongrádi vasut orosháza-szententes vonalrészének közigazgatási bejárásáról leérkezett kereskedelemügyi miniszteri leiratot, amely kapcsoltban Kiss Zsigmond bizottsági tag szóval tette, hogy értesülése szerint, a vasutépítési vállalat önkénykedéseket tanusít napról-napra a magánbirtok elfoglalásánál. A felszólalás folytán a közigazgatási bizottság elhatározta, hogy ez ügyben felterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben kéri, hogy a vállalat által elkövetett, felpanaszolt jogsérelmek és önkénykedések megszüntetése iránt intézkedjék. Elrendelte továbbá a közigazgatási bizottság, hogy a közigazgatási bejárás jegyzőkönyve, valamint az arra vonatkozó miniszteri leirat,

mely közérdekű rendelkezéseket foglal magában, Szentesen dobszó utján kihirdetessék. A megyeszerke rendkívüli mértékben elterjedt orvvadászat és vadfogás lehető megszüntetése érdekében igazán üdvös és helyes határozatot hozott a közigazgatási bizottság. Elhatározta nevezetesen, hogy felterjesztést intéz a miniszteriumhoz az iránt, hogy a vadak szállítása és eladása akként szabályoztassék, hogy vadat szállítani vagy eladni csak igazolvány mellett legyen lehetséges, mely igazolványt azt tanusítaná, hogy a szállító, vagy eladó a vadhoz igaz uton jutott. Ezeket az igazolványokat mindenütt a közséki előjáróság láttamozná. A tanfelügyelő előadmányai közt volt még egy érdekes ügy. A közoktatásügyi miniszter a felsőpusztaszeri iskola felügyelést, bár Felsőpusztaszer vármegyének területéhez tartozik, a tanfelügyelőre bizta. A közigazgatási bizottság ez intézkedésében a vármegye joghatóságának megsértését látja és ezért felir a miniszterhez és kéri, hogy ezt az intézkedést helyezze hatályon kívül, mert törvény szerint, a vármegye területén levő intézmények fölött a felügyelet csakis a vármegyét, illetőleg annak hatóságait illetheti meg.

— **Színház megnyitás.** Kétségtelen immár, hogy Szalkai Lajos az „alföldi színházkerület“ igazgatója a f. hó 20-án megnyitja a népkerti arénát »Hajduk hadnagya« című operettel. Azok a hírek melyeket Szalkai Lajos színtársulatáról hallunk, biztosítottakat nyújtanak arra nézve, hogy a társulat városunk intelligens közönségének igényeit teljes mértékben kifogja elégíteni. Így p. u. a szomszéd Félegyházán megjelenő lapok egész lelkesedéssel dicsérik a társulatot úgy annyira, hogy lapjaink a »Félegyházi Hírlap« a legnagyobb elismeréssel adózik a társulatnak »pompás előadásaiért.« Ezek után kötelességünket véljük teljesíteni a magyar színház iránt: midőn Csongrád intelligens közönségének figyelmét felhívjuk és ajánljuk, hogy szintén röjjük le hazafiai kötelességünket a művészet iránt.

— **Kitűnő műsor.** Szalkai Lajos színgazgató társulata 30 előadást fog tartani Csongrádon, innen aztán egyenesen Balatonfüredre megy, Adony helyett. Csongrád ellen nincs panasz, mert a közönség nemcsak szereti a művészetet, de meg is becsüli. Látszik a bérletek tömeges előjegyzéséből is, a mi nem is csoda, mert először az első két bemutató előadáson kívül nincs többé bérletszünet s a 30 darabból álló műsorból 22 darab teljesen új s most kerül először színre Csongrádon. Ime a műsor: János vitéz, Arany virág, Hajduk hadnagya, Drótos tót, Vándor legény, Rikkancs, Mulató istenek, Bocaccio, Tavasz, Koldusdiák, San Toy, Svihákok stb. operettek. Tetemre hívás, Sötétség, Arany patkó, Szobaleány, Menyecskék, 7 Siésinger, Egy nap a paradicsomban, Tosca, Ocskay, Kuruczfeja Dávid, Kézről kézre. Kalotaszegi történet, Szalma özvegy stb. színművek, vígjátékok.

— **Gyümölcsfák veszedelme.** Az idei tavasz annyira kedvezett a gyümölcsfák virágzásának, hogy abban a hitben voltunk, hogy az idén különösen oly nagy alma termésünk lesz, amelyhez hasonló már évtizedekkel ezelőtt nem volt. Valóban az almafák még a m. hét elején is teljes virágdiszben voltak. Azonban reményünket alaposan lehűtötte az a veszedelem, amely almáinkat fenyegeti az alma levéltetű fellépésével. Az alma levéltetű (Aphis mali) az almafa fiatal leveleit támadja meg; u. i. az almafa leveleinek a hegyei bekunokorodnak és megvörösödnek. Ha kibontjuk mindegyikben 1—2 drb. sötét hamuszínű póstény levéltetűt találunk, melyek oly gyorsan hozzák létre a petéket és a fiatal nemzedéket, hogy 3—4 nap alatt minden levelet megtámadnak. A fiatal tetű nemzedék által megtámadott leveleknek nem a hegye: hanem az oldala kunkorodik be. Mivel az ekként megtámadott levelek elpusztulnak, később le is hullanak és így

Teljesen ártalmatlan arczépitőszert a „Kamilla krém.“ Hatása bannulatos. Ára 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél: Balkányi Lajos a „Mégváltó“-hoz címzett gyógyszerárúháiban Csongrádon. (Hasonnemű, de értéktelen készítményekről óvakodjunk.)

a termés is tönkre megy. Ez ellen csak úgy védekezhetünk, ha a leveleket, melyeknek hegye vörösödni kezd leszedjük és elégetjük; ez által a növényeket, melyek eleinte csekély számmal lépnek fel ki irtjuk. Ha egy kissé jobban elszaporodnak; akkor petróleum emulzióval kell permetezni. Ha ezzel is elkéstünk, akkor már igen nehéz a védekezés.

— Szalkai Lajos színtársulatának névsora. Többen kérdést intéztek hozzánk, hogy kik lesznek a társulatnak tagjai? Az érdeklődőknek ide igatjuk a társulat Csongrádon szereplő névsorát: Ráthonyi Stefi soubrett énekesnő, Madarassy Berta, Barna Mariska énekesnő, Holéczy Ilona hősnő, Kövy Kornélia szende, na va, Tombor Aladárné drámai anya, Fekete Ilona komikáné, Fekete Irénke, Fekete Rózsika ballett táncosnő, Kovács Juci, Deéry Béláné, Sajó Elza, Viola Frici karnők, Szalkay Lajos operett buffó, Érckövy Károly operett bariton, Barna Andor tenorista, Kovács Lajos hős és jellem, Deéry Béla bonviván, Ligeti Lajos komikus, Szabolcsi Ignác, Katona Jenő, Gabányi Jenő, Soós Károly, Erőss Endre, Hérics Ottó, Szalay György kar és segéd színészek. Ezekhez még jön a segédzenemélyzet, zenekar, ruhátáros, díszletmester stb. úgy hogy a társulat 43 tagból áll. Ellehet mondani, hogy ehhez hasonló nagy és jó társulat még Csongrádon nem volt, Félegyházának is ez a véleménye — amit igazol az a körülmény is, hogy napnap után telt házak előtt játszik a jeles társulat.

— Kert megnyitás. Ma nyitja meg Goda István a helybeli zenekar és Tauber Márton orfeumi társulata közreműködésével tündérszép udvarkertjét. Aki egy élvezetes estét akar eltölteni mennyen el és halgassa meg. Belépti díj nincs.

— Kutyához vágta a csapot. Midőn az újjászervezett szociáldemokrata párt nagy-szalontai kongresszusáról Oláh Mihály csongrádi kiküldött haza érkezett, a szociálista elvtársak részéről az volt az első kérdés hozzá, mondaná meg, mit tart Achim Andrásról, kit Békés-Csabán újjászervezett szociáldemokrata párti programmal válassztották meg. Oláh Mihály elvtárs egész határozottsággal azt mondta a kíváncsiaknak: »Hát a mondó vagyok, hogy Achim András sem nem volt, sem nem az, sem nem lesz soha szociálista.« Ugy látjuk, hogy Oláh Mihálynak teljes igaza volt: mert ma már csakugyan kitűnik, sőt maga is elismeri, hogy szociáldemokrata programmal csak azért lépett fel: mert egyik ellenfele szabadelvű a másik 48-as volt, tehát neki egy harmadikat szociáldemokratát kellett választani, de a szive akkor is, meg ma is a 48-asokhoz húz. Különbösen is Achim Andrásnak nem szociálista: hanem reakcionárius hajlamai vannak; mert egy szociálista a sajtó szabadság előtt kell, hogy kalapot emeljen. Ez a t. ur meg, amiért egy újságíró elég vakmerő volt vele foglalkozni, nemcsak kérte, hanem követelte is Békés megye főispánjától, hogy az illetőt tiltsa el a lapszetkesztéstől. Különbösen mi abban a meggyőződésben vagyunk, hogy jó szociálista nem támogathatja azt a Coalicót, a mely a szociális elvek közül egyet sem vett fel programjába. Tessék külön és minden pártól független feliratot szerkeszteni!

— Még egyszer a slójd. Újból és újból előhozzuk ezt a nagyfontosságú kérdést, kapcsolatban azzal, hogy a magyar ipar megteremtéséhez, felkarolásához, előkészítéséhez ez oly annyira fontos kezdeményező lépést meg kell tennie Csongrád városának is. Naponként hallunk arról, ahogy más városok mindent elkövetnek az ipar kereskedelem érdekeinek előmozdítása céljából s nagy áldozatokkal tarták fent tanfolyamukat s kérnek szakembereket a kik a kézügyességben oktatást adjanak a növendékeknek. Nálunk 3 szakember van és alig egyet alkalmaz a város, holott épen az agyag

munkák a legjobb módszer arra nézve, hogy a cipészek, szabók, asztalosok, lakatosok, szobrászok, festők, építésszek és tehnikusok elsajátítsák a formák iránti érzéket, amely nélkül soha sem lesznek képesek a külföldi gyáripár készítményével versenyezni. A közönség, de különösen iparosaink jól fogják tenni, ha addig nem nyugszanak a míg a polgári fiúiskolánál nem fognak még két tanerőt alkalmazni a slójd oktatására. Különbösen a polgári iskola 4 osztálya helyett sokkal czélzerűbb lenne, ha a gymnáziumi 4 osztályt szerveznék, mert a polgári fiúiskola 4 osztályából a latin nyelv tudása nélkül nem képes az ifjuság a felsőbb iskolákba haladni, ha pedig áldozni akar a város, akkor legalább legyen egy 8 osztályu gymnáziuma, mint egy olyan felsőbb iskolája, amely az iparos pályákra sem, az egyetemi tanfolyamokra sem készíti elő az ifjuságot, hanem félbe hagyja nevelésüket. A város most még 200 ezer koronát, az ármentesítő társulattól — ezt jobb helyre nem fekteti be: mint ha kulturális czélokra fordítja, elsősorban egy főgymnázium felállítására.

— Iparhatósági megbizottak. Az ipartörvény egyik legüdvösebb alkotása az iparhatósági megbizottak szervezése — amely a fővárosban épügy, mint az ország minden más városban csak holt buti maradt, — mert hiányzik belőle a lélek is — és a megvalósítás formája. Pedig csupán annyi kell hozzá, mint ami egy jól átgondolt gépezetnél egy kis szeg, csak épen annyi kellene hozzá, hogy a miniszter lelket, akaratot öntsön belé a törvény ide vonatkozó rendeletébe — mely az iparhatósági megbizottak fontos, nagyon is üdvös teendőiről, jogairól, amennyiben panaszait, jelentéseiket a miniszterhez terjeltik fel. És mégis, évről-évre azt látjuk Csongrádon, hogy az iparhatósági megbizottak felé se néznek az évnegyed üléseknek — pedig az ipartörvény 174 §-sa szerint a köteleseget hanyagul teljesítő bizottsági tag 200 frt. erejéig büntetthető. Tessék ezt figyelembe venni iparhatósági megbizott urak — mert ha önök nem törődnek az iparos testület érdekeivel, akkor megérdemlik, hogy alkalmazzák a törvény szigorát.

— A szegedi katonai zenekar hangversenye. Hozzá vagyunk ugyan szokva Goda István jónevű vendégülstől, hogy közönségünk szórakoztatására mindent elkövet, de azt, hogy olyan álldozatot hozzon, hogy a szegedi katonai zenekart hozzánk hangversenyezni hozza, azt igazán nem reméltük. Mint haljuk június hó elsején a remekül átalakított kerthelyiségében a szegedi katonai zenekar közreműködésével hangversenyt rendez. Reméljük, hogy t. közönségünk ezt az előzékenységet honorálni fogja és az élvezetes hangversenyt tömegesen részt vesz.

— Végén osattan az ostor. Nemrég a vidéken meghalt egy jómódu polgár, aki örököséről egyformán, igazságosan gondoskodott. A hagyaték átvételénél a nagy vasszekrényben négy osztálysorsjegyet is találtak, melyekről az örökgyógyó végrendeletében nem intézkedett. A jobbmodu rokonok elhatározták, hogy ezeket egy távoli, szegény rokonuknak ajándékozzák oly célból, hogy ez tegye pénzzé a sorsjegyeket. A szegény rokon azonban nem adta el ezeket, hanem tovább játszott a sorsjegyekkel. És bizalmát meg is jutalmazta a sors, mert már egy hét mulva a szerencsés Török-bankházban Budapesten egy nagy fönyeremény jutott osztályrészül. Amidőn a vagyonos rokonok ezt megtudták, megnyult az arcuk, azonban a derék ember a méltányosság álláspontjára helyezkedett és a nagy összeget megosztotta rokonaival. Ily nemesen gondolkodó ember mai napság ritkán találató.

— Hölgyeket és férfiakat egyaránt érdekel. Hogy a Balkányi-féle Kamilla crème egyedüli biztos szer szeplő, másfolt, pattanások, bőrvörösség és egyáltalában min-

dennemű tisztátalanság ellen, azt mindennap érkező elismerő levelek bizonyítják.

Egy tégely Kamilla crème 1 korona.

Egy darab Kamilla szappan 50 fillér.

Egy üveg Kamilla hajszesz 1 korona.

Egy doboz Kamilla hölgypor (3 színben)

1 korona leírás vagy használati utasítás mellékelve. — Kapható és postán megrendelhető: *Balkányi Lajos a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárában Csongrádon. (Szivák-tér)*

Eredeti levelek, hiteles másolatok:

Tek. Gyógyszerész ur!

Már igen sok szépitőszert használtam, tehát már jártas is vagyok ezen dolgokban és így bátran megírom, hogy a Kamilla hajszesz a hajhullásá mélyeztetetlen. A Kamilla crème az ember arcáról és kezéről úgy viszi le a szeplőt, foltokat és oly bárszony stnavá varázsolja, hogy az csoda.

Általam nagyon sok megrendelést fog kapni, mert tudják, hogy öntől hoztam a Kamilla hajszesz és Kamilla crémet. Utánvétel mellett küldjön még 1 tégely Kamilla crémet és egy darab Kamilla szappant is. Üdvözlő:

K. B.-né.

Tisztelt Gyógyszerész ur!

Mióta az Ön Kamilla crémjét használjuk, azóta egészen bátran dolgozunk kint a mezőn. Nem, pedig mint ezt annak előtte tettük, hogy bekötöttük az egész arcunkat és majdnem megfuladtunk a hőszégtől. Most már tiszta arcunk van és mégis kint dolgozunk a mezőn, de ezt csak az Ön Kamilla crémjének köszönhetjük, mert nem csak eltávolította a barna foltokat, szélfúvásokat arcunkról, hanem meg is védi a nap káros behatásaitól. Fogadjon mindezekért az egész mezőn dolgozó lányok köszönetét és háliját a többi leányoknak is tudomására adjuk, hogyan lehet ezután már kényelmesen és bátran dolgozni. Vasárnap bejövünk a városba és akkor majd beviselőnk.

Tisztelettel N. N.

Tek. Gyógyszerész ur!

Az újságokban hirdetett csodadolgoknak nem hittem soha, a Kamilla crémet és Kamilla szappant is csak azért rendeltem meg, mert több oldalról azt állították, hogy ezek a legjobb bőrápoló szerek, most már tapasztalatból mondhatom, hogy ezek az állítások igazak és igyekezem én is tovább terjeszteni hölgy-smerősem között. Egyelőre csak 2 tégely Kamilla crémet és 1 drb. Kamilla szappant kérek postafordultával.

Tisztelettel: Z. S.-né.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Kézséggel igazolom, hogy a Kamilla crém napi használata után nagy májfoltjaimat elvesztette m

Tisztelettel:

dr F. G.-né.

Szerkesztői üzenet.

T. S. helyben. Tökéletesen igazad van; valóban nem kellett volna polémiába keverednem. Nagyon jól emlékezel, hogy Horvát Mátyas valóságos tigrise hol egyik-hol másik lapnak. Hegyi Antal fénykorában minden ok nélkül hurcolta meg közelünk egyik legintellektuálisabb alakját Ujhelyi Nándor kir. tanácsost. Ugyancsak akkor nem csak Faragó Antal: hanem még gyermekeit sem kímélte meg a kipelengérezéstől. Majd Holló Adolft kezdte ki, de vesztére: mert a torkára forrasztották. Most meg én ellenem hecceltek, tehát nekem rontott. Szánom-bánom tehát, hogy végette tentába mártottam a tollat, de már jóvá nem tehetem.

Abban is igazad van, hogy Sándor Ármin megbízása megtiszteltetés rám nézve, tehát azért pirulnom nem kell. De hát már arra még sem vállalkoznék amire Horvát ur vállalkozott azért, hogy közönségi képviselő lehessen. Tudva lévő tény, hogy Hegyi Antal mielőtt jelölte volna őt és a többit, esküt kellett tenniük, hogy mellette kitartanak. Horvát Mátyas is felesküdt de csak azért, hogy néhány hónapra rá megszegje. Később legádázabb ellensége lett Hegyinek. Nézetem szerint a tisztesség azt hozta volna magával, hogy mielőtt elpártolt Hegyitől, a megbízást, melyhez Hegyi kegyelméből eskü utján jutott, vissza kellett volna adni Hegyi kezébe. Most már bírálj el, hogy az a tisztességesebb eljárás, midőn valaki megbízást vállal, mint én vállaltam Sándor Ármin urtól vagy az t midőn valaki, mint Horvát Mátyas egy párt zászlója alatt, a párt vezérének kegyelméből jut mandátumhoz és akkor: midőn hozza jutott a pártot vezéréstől együtt cserben hagyja, de a mandátumról még máig sem mondott le.

Különbösen a legközelebbi közönségi képviselő választások alkalmával az a párt, melyet így lefőzött majd megadja rá a feleletet.

Isten veled:

Eder János.

Felelős szerkesztő: Eder János.

Társzerkesztő: Holló Adolf.

Kiadó és laptulajdonos: Weisz Márk.

Gazdálkodóknak,
lokomobil és cséplőtulajdo-
nosoknak,
valamint hajózási vállala-
toknak

ajánljuk lokomobil s fekvőgépek fű-
tésére kiválóan alkalmas

drenkovai kőszénünket és
drenkovai brikettünket,

[utóbbi drb.-kint körülb. 7 kg. enylibban]
továbbá kovácműhelyi célnak
legjobb megfelelő

drenkovai kovácsszénünket
egész waggonban, vagy hajórakomány-
ban, bérmentve bármely vasúti-vagy ha-
jóállomásra szállítva a

legolcsóbb árak mellett

Gutmann Testvérek

kőszénbányái

Budapest, V., Mérleg utca 3. szám.

Állandó átrakási helyek:

Pancsova, Bázias, Orscva, Titel.

"MAYER" gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság **SZOMBATHELY.**

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

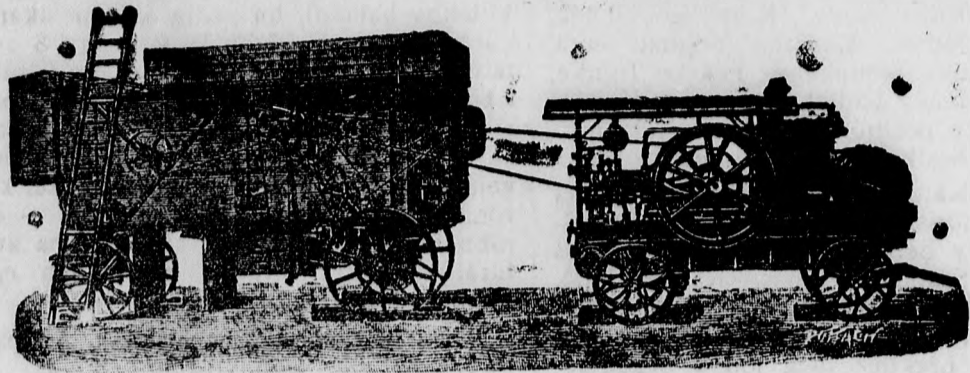
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő} Benzin- és szivó-gőzmotorokat ²⁻⁵⁰ ^{léerőig.}

Benzinmotoroscséplőkészletek

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása.
Teljes műalmi berendezések.

Különlegességek: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyo-
mású borsajtók.

Osborne D. M. féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi
kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kívánatra minden szükségletre külön költségveté s

A vidéken lakó családoknak

mellőzhetetlen
a higienikus és teljesen szagtalan
osasz. és kir. szabadalmazott

szobakloset,

mely mint elegáns bútordarab, bármilyen lakásban
elhelyezhető.

Betegtoló kecsik

Hyg. köpöcseszék

Bidettek és irrigátorok

Mosdó- és fürdőkádak.

Képes árjegyzéket ingyen és bér-
mentve küld
GUTTMANN L.
elocset-gyár
Budapest, IV., Városház-utca 2. szám.
(Kocsuth Lajos-utca sarkán.)

A radio-activ

Schmidhauer-féle

Igmándi

Karlsbadi és Marienbadi gyógymód meglepően gyors és sikeres helyettesítő — Az első magyar ásványvíz,
amelyben **RADIUM** fedeztetett fel. Gyógyereje rendkívüli. — Kapható mindenütt kis és nagy üvegben.

Főszétküldés a forrástulajdonos: Schmidhauer Lajos gyógyszerésznél Komáromban,

Föld eladás.

A szelevényi határban (Kő-
rös lapos) a Csucs János-féle
80 hold szántóföld kisebb na-
gyobb részletekben szabad
kézből örök áron eladó.

Értekezhetni lehet Bálint
Istvánnal a helyszínén, vagy
lapunk kiadóhivatalában, hol
a föld árát is megmondják.

HÁZ ELADÁS

Sarusi Mátyás örökösei
posta utca 1 szám alatti háza
5 napon belül a legtöbbet igé-
rőnek szabad kézből eladó.

Értekezhetni lehet Mer-
nyó Mihálynál félegyházi ut
8 szám alatt.

Csongrád és vidékén

osztálysorsjegyek

TÖRÖK A. és TÁRSA

legnagyobb és kiválóan sze-
rencsés bankházából

Bpest, VI., Teréz-kör-
ut 46a.

kizárólag nálam kaphatók.

Az I. osztály huzása f. é. május hó
25. és 26-án.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{4}$ sorsjegy	$\frac{1}{2}$ sorsjegy	$\frac{1}{4}$ sorsjegy	$\frac{1}{8}$ sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Kiváló tisztelettel

Weisz Márk

könyvkereskedő
Csongrád.

Benzinmotorok, Gőzcséplőkészletek, Aratógépek és

egyéb Mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának

vezérügynökségénél

Budapest, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselő: **Márkus József Orosháza.**

Óriási szerencse Töröknél!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyeresémet fizettük ki nagyrabecstül vevőinknek egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyeresémet:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924 sz. sorsjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyeresémet 83451 sz. sorsjegyre

továbbá **100.000, 80.000, 70.000, 60.000, 25.000,**

20.000, több **15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még

sok egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesély-

dusabb osztálysorsjátékban vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencse-

sorsjegyet.

A most kezdődő 16. **11.000** sorsjegyre **55.000** pénz-

magyar osztálysorsjátékban ismét **14 millió 459.000** korona hatalmas ösz-

mény jut és összesen **14 millió 459.000** korona hatalmas ösz-

szegét sorsolnak ki.

Mindenki keresse nevét! Mindenki kísérelje meg szerencsáját

azon számmal, mely neve avagy családtagjainak neve mellett áll.

Adám 882	Ceclia 88166	Gellért 72639	János 82957	Manó 83259	Salamea 8995
Adél 4148	Celestin 88519	Gereben 82849	Jenő 83246	Marcel 2881	Samu 7979
Adólar 11302	Dániel 2778	Gergely 83216	Jolán 2877	Mária 7280	Sándor 11763
Adolf 20422	Dávid 5627	Géza 2797	Jónás 7260	Margit 17707	Sári 22019
Agnes 22511	Dénes 12426	Gizella 5649	Józsa 12220	Márkus 22014	Barolta 24029
Agoston 24242	Dezso 20983	Gusztáv 13151	József 21452	Mártha 24003	Sobestya 24289
Aladár 28818	Domokos 23066	György 21145	Judith 22095	Márton 24274	Simon 40746
Albert 44360	Dóra 24258	Győző 28018	Juliska 24058	Ma.ild 40705	Szeréna 47716
Alfréd 59119	Dorothea 29529	Gyula 24268	Kálmán 40482	Mátyás 56998	Taksony 59575
Akos 72618	Edith 56310	Hedwig 29533	Károly 56572	Melania 59464	Tamás 80973
Amália 82811	Ede 50159	Helena 56525	Károly 59595	Benyihért 30019	Taszió 54022
Ambrus 83115	Edwin 72622	Henriette 59157	Katinka 72616	Mihály 58095	Torus 58330
Andor 83505	Elek 82836	Henrik 72633	Kazmár 82969	Miklós 83278	Tibor 2898
András 990	Elenér 88164	Hermann 82954	Kelomen 83246	Miksa 2890	Tihamér 8504
Anna 4948	Emil 88520	Hermína 83217	Klára 2878	Milán 7288	Timon 15682
Antal 12417	Emma 2784	Hilda 2799	Klotild 7266	Mór 17738	Tivadar 22027
Aranka 20593	Endre 5641	Hubert 8813	Kornel 10863	Moric 22016	Tobias 24055
Armánd 22514	Erno 12423	Hugo 13154	Kornélia 22002	Nándor 24014	Urban 24295
Arnold 24248	Ernesztin 21142	Humbert 21147	Kristóf 23097	Narcisz 24279	Valéria 40789
Aspád 28828	Erwin 23007	Ipolyka 23027	Krisztina 24305	Olga 40735	Vazul 58013
Arthur 44389	Eva 24259	Idanka 24270	Lajos 40486	Oliver 57098	Vendel 59586
Aurél 59133	Erzsébet 29536	Ignác 29647	László 56678	Orbán 59586	Viktor 80074
Attila 72615	Eszter 56471	Ilka 56562	Laura 59532	Oszkár 80458	Viktória 88047
Balázs 82826	Etel 59163	Illés 59168	Lázár 72676	Otto 83008	Vilhbald 83502
Bálint 88156	Fabián 72625	Ilma 72639	Lénárt 82962	Ódon 83281	Vilma 2900
Barnabás 88511	Félix 82827	Iлона 82955	Lenke 82955	Pál 2892	Vilmos 8618
Béla 3749	Ferdinánd 83315	Imre 82225	Leo 2879	Paula 7300	Vince 18655
Benedek 5493	Ferenc 83331	Ince 2876	Leonia 5278	Petronella 17740	Virgil 23029
Bernát 12424	Florea 2797	Ipoly 6432	Lidia 17350	Péter 22017	Zoltán 24044
Berta 80078	Franciska 56428	Iren 18229	Lipót 22009	Piroska 24017	Zsigmond 25156
Bertalan 82523	Erida 12435	Irma 21148	Loránt 29190	Pista 24258	Zsófia 42270
Blanka 24254	Erigyos 21144	István 23002	Lothár 24873	Rafaél 40742	Zsuzsanna 59021
Bécső 28836	Filóp 28009	Izabella 24354	Lőrinc 40702	Regina 87286	
Bogdán 56373	Gábor 24263	Izidor 40463	Ludmilla 56657	Richárd 59572	
Borbála 59145	Gábrilla 29541	Iván 56556	Luiza 59556	Róbert 80639	
Boriszlav 72618	Gáspár 56511	Jakab 82903	Malvin 73123	Rozsika 80020	
Bruce 88544	Gedeon 59164	Janka 72644	Manfréd 82976	Rudolf 84296	

Legnagyobb nyeresémet esetleg **1.000,000** korona

Továbbá 1 jutalom **600.000, 1 á 400.000, 200.000, 2 á 100.000,**

1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000,

40.000, 3 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000

és még sok egyéb nyeresémet.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 v. k. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1,50 v. k. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

kérünk

f. évi május hó 25-ig

bizalommal hozánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. É S T S A

bankháza Budapest.

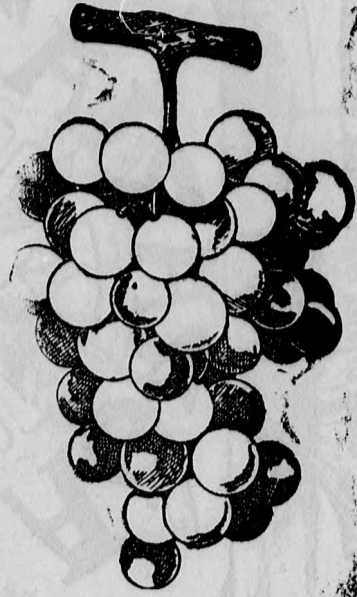
Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruháza osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.** II.

fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legelősebb árak!

Legelősebb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolájának ányegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

A REKLAM

Állandó, észszerű és ügyes reklámolás minden gyári, kereskedelmi, ipari, vállalatnak, üzletnek a lekke, rugója az élető eleme.

Hogyan, hól és mikor hirdethető a egysikeresebben, legjobban és legelősebben, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál
tulajdonos **Leopold Gyula** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 54.

ahol kiyáló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárokbán

Költségvetések és tervezetek ingyen!

MINDEN MŰVELT EMBERNEK

tájékozással kell az „occult tudományok“ felől. A **spiritizmus, pszichizmus, médiumizmus, a magnetizmus, hypnotizmus, szomnambulizmus, a clairvoyance, telepathia** stb. az **érzék fölötti világnak** olyan jelenségei, melyek elől ma már nem elzárkozni kell, de azokat tanulmányozni kötelesség, ha azt akarjuk, hogy hozzászólh a ssunk.

„MAGYAR SPHINX“

cím alatt most egy folyóirat jelenik meg, mely feladatául tűzte ki az **occult tudományok** propagálását hazonképen is, és pedig a kölföldi ily irányú **előkelő színvonalon** áll ő folyóirat mintájára.

Kritikai és tudományos alapon, menten minden vallási rajongástól, elfogult tulzástól és éppen a tévhit, babona és charlatánizmus leküzdésére.

Mutatványfuzetet 50 fillér ellenében küld a **MAGYAR SPHINX** kiadóhivatala

Baróth, háromszék m.

Ugyanitt közelebből meg fog jelenni:

„A HYPNOTIZMUS CSODÁS VILÁGÁBÓL.“

Érdeklődők forduljanak a „M. Sph.“ kiadóhivatalához.

